

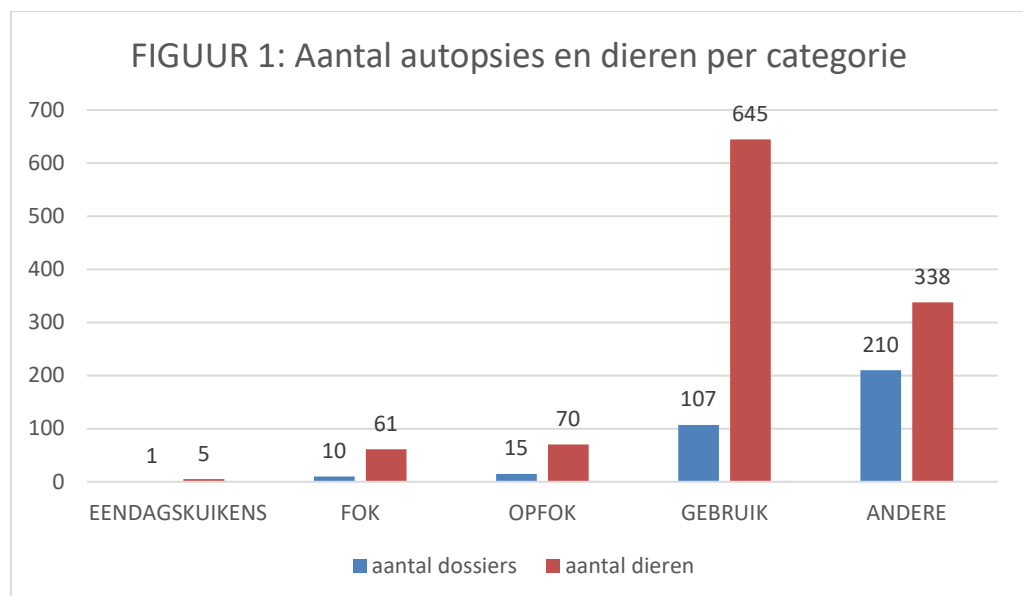
Autopsie pluimvee 2016: bijzonderste bevindingen

Versie 1.0 – November 2017

Auteur: Afdeling autopsie

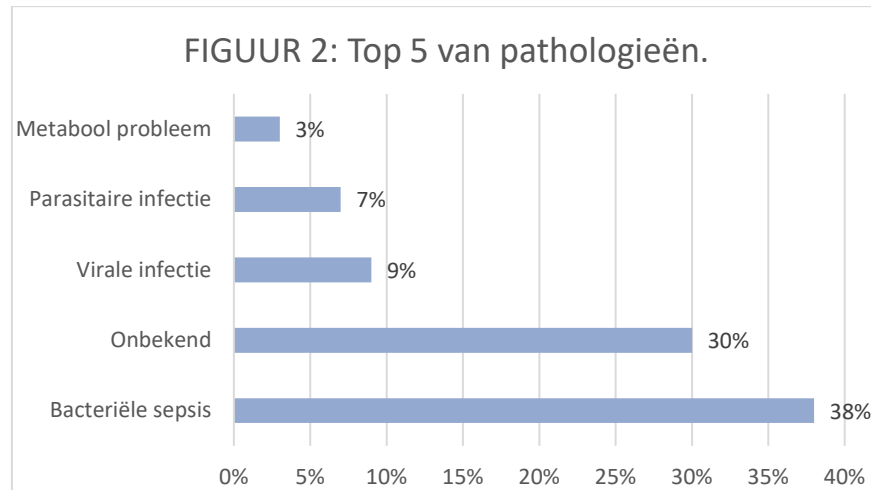
In 2016 zijn meer dan 300 inzendingen voor autopsie pluimvee verwerkt. Dit aantal is licht gestegen t.o.v. 2015, met vnl. een stijging bij de nutsvogels. Deze dossiers vertegenwoordigen meer dan 1100 individuele dieren. In 60% van de aangeboden autopsiegevallen konden we een etiologische oorzaak achterhalen, wat een duidelijke stijging is in vergelijking met 2015. In 40% van de gevallen werd echter geen oorzaak gevonden. In onderstaand jaarverslag worden de autopsiedossiers pluimvee waarbij een diagnose kon gesteld worden verder toegelicht.

In FIGUUR 1 worden het aantal autopsiedossiers en het totaal aantal aangeboden dieren weergegeven per diercategorie.

In 2016 werden 54 inzendingen onderzocht in het kader van screening voor aviaire influenza omwille van verhoogde sterfte, of het optreden van verdachte symptomen. Naast de screening voor aviaire influenza, werd eveneens een onderzoek naar Newcastle disease uitgevoerd. Eén onderzoek naar aviaire influenza bleek positief te zijn, maar isolatie van het agens was niet mogelijk. De onderzoeken naar NCD waren in enkele gevallen positief, maar na sequenering bleek het 2x om een lentogene vaccinstam te gaan en 1x om een PPMV-1 stam. In het merendeel van al deze dossiers (25x) bleek een bacteriële sepsis aan de oorzaak van de problemen te liggen, 9x een virale infectie (Marek, Gumboro, Chicken anemia virus en poxvirus), 1x een ernstige parasitaire besmetting, 1x een tumoraal proces, 1x een metabole oorzaak (hittestress) en in 9 gevallen bleek een uitgebreide ontsteking zoals hepatitis, enteritis, pneumonie, ... de onderliggende oorzaak. In 8 gevallen kon er geen onderliggende etiologie worden aangetoond.

In FIGUUR 2 worden de vijf meest voorkomende diagnoses over de verschillende diersoortcategorieën heen procentueel weergegeven. Hieruit blijkt duidelijk dat bacteriële sepsis met stip de belangrijkste bevinding blijft bij pluimvee.

In FIGUUR 3 tot en met 5 worden de meest voorkomende diagnoses weergegeven per diersoortcategorie.

Voor **ééndagskuikens** werd 1 dossier geopend. Een dooierrestontsteking veroorzaakt door *Enterococcus hirae* werd vastgesteld als oorzaak van verhoogde sterfte.

Voor **fokdieren voor de leg** werden dit jaar vier dossiers geopend. Bij alle dossiers werd een etiologische diagnose gesteld, 2x een bacteriële sepsis ten gevolge van *Escherichia coli*, 1x een dooierrestontsteking door *E. hirae* en 1x een paramyxovirus-infectie.

Bij **fokdieren voor het vlees** was bacteriële sepsis eveneens de belangrijkste bevinding. Deze werd veroorzaakt door verschillende kiemen, waaronder *Pasteurella multocida*, *E. coli* en *Gallibacterium anatis*. Er werd echter ook één geval van Coryza vastgesteld. Daarnaast werd door middel van histologisch onderzoek een virale infectie met poxvirus vastgesteld (Foto 1 en 2).

In de categorie **opfok-fok** en **opfok-leg** waren bacteriële sepsis en enteritis de belangrijkste doodsoorzaak. Even vaak werd er echter geen duidelijke oorzaak gevonden. In de gevallen van bacteriële sepsis werd *E. coli* en *Enterococcus faecalis* geïsoleerd.

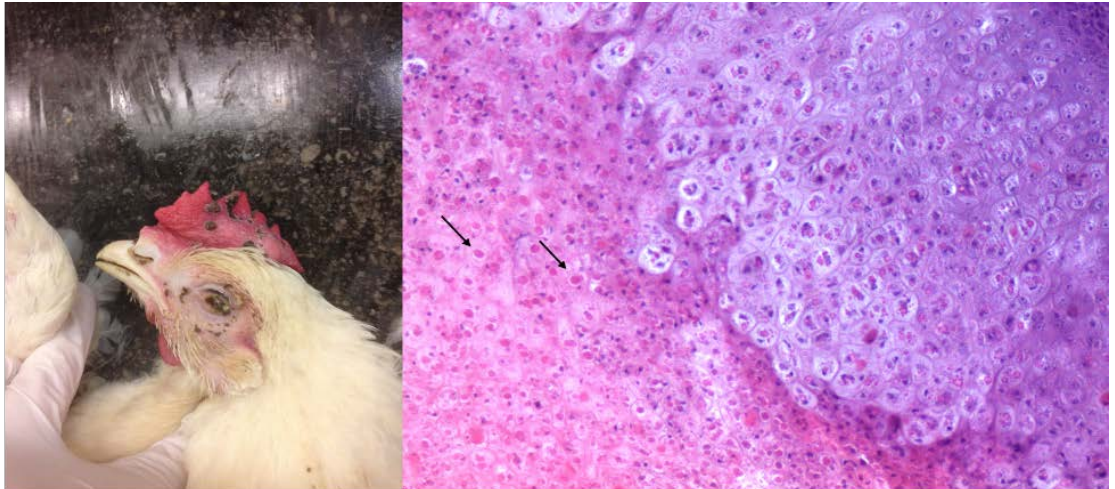
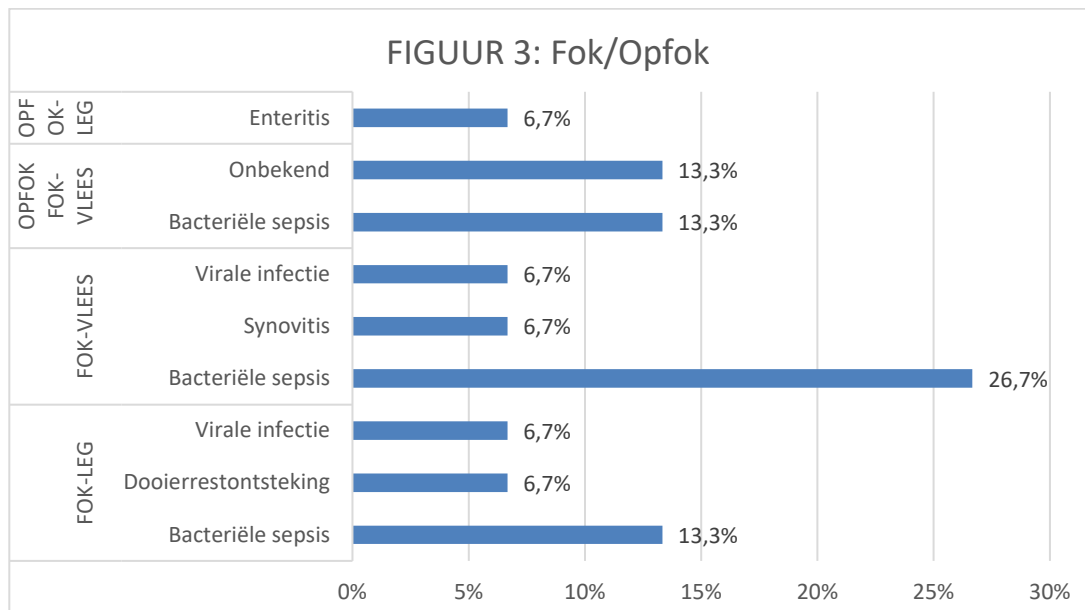

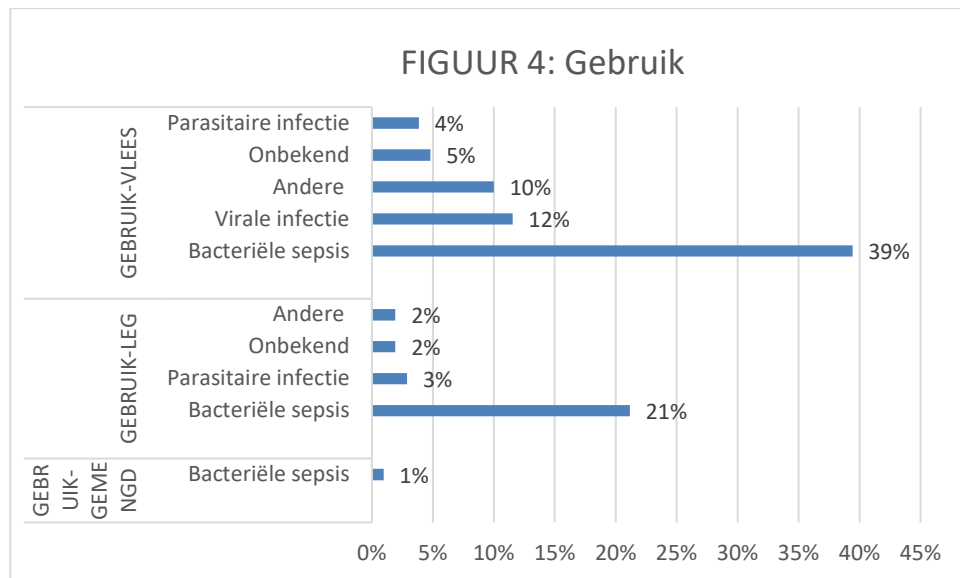
Foto 1: Macroscopische letsels van pokken.

Foto 2: Histologisch beeld van pokkeninfectie van de huid met duidelijke aanwezigheid van veel intracytoplasmatische eosinofiele inclusies (pijl).

Bij **gebruikspluimvee type gemengd, leg en vlees** (FIGUUR 4) is bacteriële sepsis eveneens de meest voorkomende diagnose. Verschillende kiemen werden hier door middel van bacteriologische isolatie teruggevonden. Bij type leg en vlees was *E. coli* de voornaamste veroorzaker van sterfte. Een infectie met *E. coli* is echter in het merendeel van de gevallen een secundair probleem naar aanleiding van een onderliggende pathologie. Verder gespecialiseerd onderzoek is in de meeste gevallen noodzakelijk en zou interessant zijn om deze oorzaken bloot te leggen. Na overleg met de veehouder wordt echter vaak om economische redenen beslist om geen verdere onderzoeken uit te voeren. Bij gebruik-leg werd eveneens een aantal gevallen van *E. faecalis* en *Gallibacterium anatis* vastgesteld en één geval van *Salmonella gallinarum*, terwijl in de categorie gebruik-vlees *Enterococcus hirae* en *cecorum* op de tweede en derde plaats kwamen.

Bij de categorie gebruik-vlees, werden in tweede plaats een aantal virale ziektes histologisch waargenomen. Het ging hier voornamelijk om gumboro en reovirus, maar er werd ook één geval van adenovirus vastgesteld. Na toxicologisch onderzoek werd eveneens een geval van *Clostridium botulinum* (C/D) vastgesteld.

De voornaamste vertegenwoordigers van het **hobbypluimvee** waren duiven. Daarnaast werden eveneens volièrevogels, watervogels, fazanten, patrijzen en parelhoenen onderzocht. Bacteriële sepsis bleek wederom de hoofdoorzaak van ziekte. Bij duiven ging het vooral om *Pelistegea europaea*, *Salmonella sp.* en *Gallibacterium genomospecies 3*. Bij de andere hobbyvogels werden verschillende kiemen zoals *Yersinia pseudotuberculosis* (volièrevogels), *Salmonella sp.* en *E. coli* (watervogels) teruggevonden. Virale infecties als circo (duiven), marek en pokken (hobbykippen) waren een tweede belangrijke oorzaak van sterfte bij hobbypluimvee en werden voornamelijk histologisch gediagnosticeerd. Verschillende duiven waren positief voor *Trichomonas* op een kropuitstrijkje en enkele hobbykippen bleken geïnfecteerd met *Histomonas* (Foto 3).

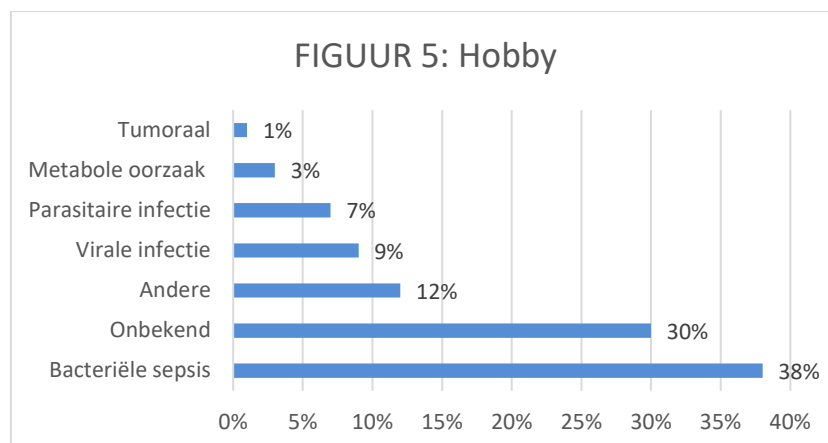

Foto 3: Macroscopische letsels van Histomonas infectie in de lever.